

# Djurens Rätts politiska prioriteringar

På djurens sida sedan 1882



Djurens Rätt strävar efter att vara djurens röst i samhället och är organisationen för alla som bryr sig om djur. Genom demokratisk opinionsbildning, politisk dialog, företagssamarbeten och ökad kunskap vill vi göra skillnad för de djur som är flest och som har det sämst. Djurens Rätt samarbetar med forskare, företag, myndigheter och aktörer i det civila samhället. Vi har ett utvecklat EU-arbete och samverkar med organisationer runt om i Europa. Djurens Rätt är den självklara organisationen att vända sig till i alla frågor som är kopplade till djur. Vi är med och skapar lösningar på problemen och vi arbetar alltid för att nå bästa möjliga utfall. Djurens Rätt vill förändra på riktigt.



# 1. Alla hönor ska vara frigående

**Djurens Rätt arbetar för att Sverige uppdaterar lagstiftningen för att kunna fasa ut burhållningen. Vi föreslår en avvecklingsperiod på högst tre år. På så sätt säkerställer vi gemensamt att de sista burarna fasas ut från svensk äggindustri samtidigt som branschen ges möjlighet att ställa om sin produktion till frigående system. Burhållningen skadar Sveriges anseende på djurskyddsområdet.**

Idag minskar antalet hönor som hålls i burar inom den svenska äggindustrin. Det är ett resultat av Djurens Rätts arbete med konsumentupplysning, aktiva konsumentval och företag som valt att gå ifrån burägg. Sedan 1980-talet har andelen hönor som hålls i burar minskat från omkring åttio procent till dagens tre procent.

Omkring 300 000 hönor hålls fortfarande i burar inom den svenska äggindustrin. I burarna kan hönorna inte sträcka på vingarna, picka, sandbada eller dra sig undan för att kunna lägga sina ägg i fred, vilket är deras naturliga beteenden. Buräggen som fortfarande produceras göms i färdigmat, mediciner och exporteras som äggpulver till andra länder. Svenska konsumenter väljer bort burägg om de kan. Det är politikens ansvar att nu ta ställning i frågan för att de sista buräggen ska fasas ut.



## 2. Avveckla pälsdjursfarmningen

**Djurens Rätt vill att det sätts ett slutdatum då pälsdjursfarmningen ska ha fasats ut. Djurskyddslagen föreskriver att djur har rätt att kunna bete sig naturligt. I nya djurskyddslagen som trädde i kraft i april 2019 förstärks denna rätt ytterligare. Trots detta hålls omkring 300 000 minkar i burar inom den svenska pälsdjursindustrin, där de saknar möjlighet till att bete sig naturligt.**

Det finns en stark opinion för att genomföra en avveckling av pälsdjursindustrin i Sverige. Allt fler länder världen över har nu påbörjat utfasningen av pälsdjursindustrin, däribland Norge där den sista pälsdjursfarmen ska ha stängt senast år 2025. En del länder, såsom Tyskland, har infört betydligt striktare djurskyddskrav för att få hålla minkar i burar, till exempel genom att ge minkarna rätt till vattenbad. Snart har majoriteten av EU:s länder inga pälsfarmer kvar. Sverige halkar efter här och det skadar vårt anseende i djurskyddsfrågor internationellt. Inte minst blev det tydligt med den stora spridningen av SARS-CoV-2 på svenska minkfarmer. Det är smartare och billigare att avveckla minkfarmerna nu istället för att ge stöd-pengar igen vid framtida smittspridningar.

### 3. Fasa ut koldioxidbedövningen av grisar inför slakt och ta fram effektivare bedövningsmetoder

**Djurens Rätt vill att regeringen lägger tillräckligt med resurser på forskning om alternativ till den plågsamma koldioxidbedövningen av grisar vid slakt, och samtidigt sätter ett slutdatum för när koldioxidbedövningen ska ha fasats ut. Ett stoppdatum behövs snarast.**

Anledningarna till att koldioxidbedövning används är att gasen är billig, metoden möjliggör ett högt tempo på slakterierna, risken att grisarna återfår medvetandet är liten, och grisarna kan bedövas i grupp. Men det är också känt att gasen orsakar grisarna stark ångest och smärta under lång tid. Därför behövs medel till forskning och utveckling av bättre metoder.

Koldioxidgasen orsakar grisarna ångest, smärta och andnöd i upp till en och en halv minut innan de förlorar medvetandet. European Food Safety Agency (EFSA) konstaterade redan 2004 att koldioxidbedövningen utgör ett allvarligt djurskyddsproblem och att den behöver ersättas av andra bedövningsmetoder. I juni 2020 bekräftade EFSA igen i ett nytt yttrande att metoden måste fasas ut, och att det behövs satsningar på forskning och utveckling av andra metoder.





## 4. Gör Sverige till en ledande nation i utvecklingen av djurfria forskningsmetoder

**Djurens Rätt vill att Sverige investerar i djurfria forskningsmetoder och gör Sverige ledande inom Life Science. Höj anslagen för forskning som rör alternativa metoder från dagens öronmärkta 15 miljoner kronor till minst 150 miljoner kronor. Det förbättrar djurskyddet och utvecklar Sverige som forskningsnation.**

Djurfria forskningsmetoder har potential att vara effektivare och mer tillförlitliga än djurförsök. Dessutom öppnar den nya tekniken en väg bort från plågsamma försök där djur utsätts för smärta och annat lidande. Djurfria forskningsmetoder är ofta billigare att använda än djurförsök men att utveckla nya metoder kräver ekonomiska satsningar.

## 5. Ta fram en nationell handlingsplan för utfasning av djurförsök

**Djurens Rätt vill att Sverige arbetar fram en handlingsplan för övergången till djurfria forskningsmetoder. Som ett komplement till den nationella handlingsplanen bör också handlingsplaner tas fram inom respektive forskningsområde som idag använder djur i sin försöksverksamhet.**

Djurens Rätt uppfattar att det finns en bred politisk samsyn bland partierna om att utveckla en nationell handlingsplan för övergången till djurfria forskningsmetoder.

En handlingsplan ligger också helt i linje med Europaparlamentets och rådets direktiv (2010/63/EU) om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. I direktivet slås det fast att det slutliga målet är att ersätta alla försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte så snart det är vetenskapligt möjligt samt att samtliga medlemsstater förbinder sig att bidra till utvecklingen av alternativa metoder.



## 6. Ersätt koldioxidbedövningen vid slakt av fiskar med bättre bedövningsmetoder

**Djurens Rätt vill att Sverige sätter ett slutdatum för när koldioxidbedövningen vid slakt av fiskar ska ha fasats ut. Detta för att få ett slut på den plågsamma bedövningen och för att förhindra nya investeringar i föråldrad teknik nu när branschen växer. Ett stoppdatum behöver kombineras med att forskningsmedel avsätts för att identifiera de bästa bedövningsmetoderna.**

Om vattenbruket ska växa hållbart får djurskyddet och djurvälståndet inte glömmas bort. Regeringen meddelade i början av 2020 att de avser investera 7 miljoner kronor årligen fram till 2025 i växande vattenbruk i Sverige. I vattenbruket ingår så kallade fiskodlingar, alltså intensiva fiskuppfödningar i tankar eller bassänger på land eller i kassar i hav och sjöar.

När branschen växer och allt fler fiskuppfödningar etableras i Sverige måste djurskyddet för fiskarna beaktas. Det mest angelägna är bedövningen. Idag är den vanligaste bedövningsmetoden vid slakt av uppfödda fiskar koldioxidmättat vatten. Koldioxidbedövning är förbjuden i Norge sedan tio år tillbaka och forskningsstödet för metodens allvarliga brister är starkt.

## 7. Halvera köttkonsumtionen inom offentlig sektor till 2030

**Djurens Rätt vill att Sverige antar ett mål om halverad köttkonsumtion till 2030 i politiskt styrda verksamheter. När en ökad andel av maten är växtbaserad skapas också ekonomiskt utrymme att ställa högre djurskyddskrav på de animaliska livsmedel som köps in. Genom högre djurskyddskrav vid upphandlingar kan djurskyddet utvecklas både i Sverige och utomlands.**

Att den höga köttkonsumtionen behöver minska råder det stor enighet om. Med minskad köttkonsumtion förbättras förutsättningarna för en djurhållning med hög djurvälstånd, där varje djurindivid kan ges omsorg. Utöver de uppenbara djuretiska vinsterna kan minskad köttkonsumtion och bättre djurvälstånd också bidra till att uppfylla flera av FN:s globala hållbarhetsmål. Minskad köttkonsumtion är ett kraftfullt verktyg för att bekämpa klimatförändringarna och minskar risken för framtida pandemier. Antibiotikaanvändning i djurindustrin globalt innebär en stor risk för antibiotikaresistens, ett av de största hoten mot den globala folkhälsan. Minskad animaliekonsumtion frigör därtill stora arealer odlingsyta, från foderproduktionen till djuren, vilket skulle kunna mätta fler människor. Flertalet forskningsstudier slår fast att den höga köttkonsumtionen bidrar till ohälsa och sjukdomar som övervikt, hjärt- och kärlsjukdomar och cancer.





## 8. Likvärdiga konkurrensvillkor för växtbaserad mat som för animaliska produkter

**Djurens Rätt vill att Sverige sätter mål för kraftigt ökad produktion och förädling av växtbaserad mat under genomförandet av Livsmedelsstrategin och i kommande strategidokument inom området. Målen ska sättas med konkreta åtgärder för att nå dit, precis som det idag finns mål för ökad animalieproduktion.**

Subventionerna av livsmedelsproduktionen behöver stötta omställningen till växtbaserad istället för att som nu nästan uteslutande gynna djuruppfödning. Sverige bör också inom ramen för EU-samarbetet arbeta för likvärdiga konkurrensvillkor för produktion av växtbaserad mat som för animalieproduktion. Omfattande bidrag går idag via EU till storskalig animalieproduktion liksom till finansiering av kampanjer i syfte att främja ökad köttkonsumtion.

I Sverige finns många innovativa lantbrukare och företagare som står redo att expandera och möta efterfrågan nu när den globala marknaden för växtbaserad mat och dryck växer. Det är en mycket positiv utveckling för klimat, miljö, hälsa och djurvälstånd. Det innebär också nya affärsmöjligheter för svensk livsmedelsproduktion och bidrar till en levande landsbygd.

## 9. Minska storskaligheten på Sveriges djurfabriker genom att införa tak på antal individer

**Sverige behöver införa ett maxtak på 100 djurenheter på samma gård, för att minska antalet företag med storskalig djurhållning.**

Förslaget skulle minska risken för storskaliga smittoutbrott, av exempelvis fågelinfluensa eller salmonella, där tusentals eller till och med miljontals individer blir tvungna att avlivas.

100 djurenheter används redan idag i Miljöprövningsförordning (2013:251) för att mäta storskalighet. En djurenhet beror på storleken på djurslaget. 100 djurenheter översätts till exempelvis 100 kor, 1000 minkhonor eller 10 000 höns.

## 10. Prioritera djurskyddet högre och tydliggör var ansvaret ligger

**Djurens Rätt vill att Sverige inrättar en djurskyddsminister och en djurskyddsmyndighet. Djurskyddet blir idag gång på gång bortprioriterat när ansvarig myndighet och minister samtidigt ska främja produktion och lönsamhet.**

Djurskydd är en viktig fråga för medborgarna i Sverige och Europa. Att inrätta en djurskyddsminister och en tydligare expertmyndighet för djurskydd skulle spegla att etisk hänsyn till djur är en grundläggande värdering i samhället och säkerställa att befintlig lagstiftning efterlevs.

Dessa åtgärder skulle göra det lättare att utkräva politiskt ansvarstagande samt följa upp och utvärdera den politik som drivs.







Djurens Rätt  
08-555 914 00  
[info@djurensratt.se](mailto:info@djurensratt.se)  
[www.djurensratt.se](http://www.djurensratt.se)  
Plusgiro: 90 10 87-7